

Національний
банк України

Проміжна скорочена консолідована фінансова звітність

за період, що закінчився 31 березня 2020 року

Зміст

ПРОМІЖНА СКОРОЧЕНА КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ:

Проміжний скорочений консолідований звіт про фінансовий стан	3
Проміжний скорочений консолідований звіт про сукупні доходи	4
Проміжний скорочений консолідований звіт про рух грошових коштів	5
Проміжний скорочений консолідований звіт про зміни у власному капіталі	6

Примітки до проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.....7

1	Основна діяльність	7
2	Основи облікової політики та складання звітності	8
3	Основні оцінки та судження під час застосування принципів бухгалтерського обліку	9
4	Вплив економічної ситуації на фінансовий стан і результати діяльності Національного банку	9
5	Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах	11
6	Цінні папери нерезидентів	12
7	Авуари в СПЗ	16
8	Цінні папери України	17
9	Кредити банкам та іншим позичальникам	19
10	Внески в рахунок квоти МВФ	20
11	Кошти банків	20
12	Кошти державних та інших установ	21
13	Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком	21
14	Зобов'язання перед МВФ	22
15	Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	22
16	Грошові кошти та їх еквіваленти	23
17	Процентні доходи та витрати	24
18	Витрати на утримання персоналу	24
19	Адміністративно-господарські та інші витрати	25
20	Умовні зобов'язання, зобов'язання з надання кредитів і похідні фінансові інструменти	25
21	Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань	26
22	Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки	29
23	Операції зі зв'язаними сторонами	30
24	Події, що відбулися після звітної дати	31

Проміжний скорочений консолідований звіт про фінансовий стан

	Примітки	На 31 березня 2020 року	На 31 грудня 2019 року (у мільйонах гривень)
Активи			
Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах	5	89 867	90 168
Цінні папери нерезидентів	6	579 465	504 979
Авуари в СПЗ	7	211	234
Монетарне золото		35 863	28 223
Цінні папери України	8	335 825	347 191
Кредити банкам та іншим позичальникам	9	13 583	13 843
Внутрішній державний борг		1 705	1 727
Внески в рахунок квоти МВФ	10	77 048	65 894
Основні засоби та нематеріальні активи		4 330	4 386
Інші активи		14 826	4 188
Усього активів		1 152 723	1 060 833
Зобов'язання			
Банкноти та монети в обігу		424 438	425 256
Кошти банків	11	65 397	78 444
Кошти державних та інших установ	12	57 490	38 982
Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	15	42 722	42 722
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком	13	115 364	151 932
Кредити отримані		2 806	2 369
Зобов'язання перед МВФ, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	14	190 916	171 059
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	14	77 039	65 886
Інші зобов'язання		776	810
Усього зобов'язань		976 948	977 460
Власний капітал			
Статутний капітал		100	100
Загальні та інші резерви		145 642	51 439
Резерви переоцінки активів і зобов'язань		29 988	31 790
Усього власного капіталу		175 730	83 329
Неконтрольована частка		45	44
Усього капіталу		175 775	83 373
Усього пасивів		1 152 723	1 060 833

Від імені керівництва Національного банку України підписано та надано дозвіл на публікацію 01 червня 2020 року.

Голова

Яків СМОЛІЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 7–31, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

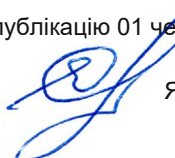
Проміжний скорочений консолідований звіт про сукупні доходи

	Примітки	За період, що закінчився 31 березня	
		2020 року	2019 року
(у мільйонах гривень)			
Процентні доходи	17	6 360	10 884
Процентні витрати	17	(6 147)	(4 350)
Чистий процентний дохід до вивільнення резервів		213	6 534
Чисте вивільнення резервів за основними процентними фінансовими активами		291	292
Чистий процентний дохід після вивільнення резервів		504	6 826
Комісійні доходи		99	68
Комісійні витрати		(167)	(11)
Чистий комісійний дохід/(витрати)		(68)	57
Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті		80 728	(4 580)
Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		11 961	4 076
Інші доходи		125	431
Усього чистих доходів		93 250	6 810
Витрати на утримання персоналу	18	(477)	(426)
Витрати, пов'язані з виготовленням банкнот, монет, сувенірної та іншої продукції		(237)	(310)
Адміністративно-господарські та інші витрати	19	(209)	(266)
Відрахування до резерву забезпечення під імовірні зобов'язання		(95)	–
Чисте зменшення резервів за іншими активами		–	1
Прибуток до оподаткування		92 232	5 809
Витрати з податку на прибуток дочірньої компанії		(1)	(1)
Прибуток за період		92 231	5 808
Інші сукупні доходи, які не підлягають перекласифікації як складові прибутків або збитків у наступних періодах:			
Переоцінка банківських металів		171	98
Інші сукупні доходи за період		171	98
Разом сукупні доходи за період		92 402	5 906
Прибуток за період, який належить:			
Національному банку України		92 230	5 807
неконтрольованій частці		1	1
		92 231	5 808
Сукупні доходи, які належать:			
Національному банку України		92 401	5 905
неконтрольованій частці		1	1
		92 402	5 906

У Проміжному скороченому консолідованому звіті про сукупні доходи наведено порівняльні дані двох періодів, оскільки дані за I квартал і наростаючим підсумком з початку року ідентичні.

Від імені керівництва Національного банку України підписано та надано дозвіл на публікацію 01 червня 2020 року.

Голова

 Яків СМОЛІЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

 Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Директор
Департаменту фінансового контролінгу

 Олег СТРИНЖА

Примітки, подані на сторінках 7–31, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

Проміжний скорочений консолідований звіт про рух грошових коштів

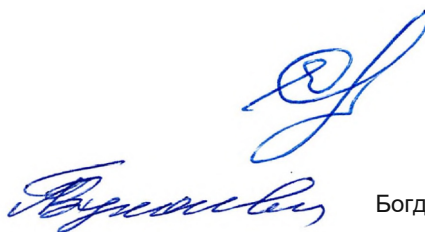
	Примітки	На 31 березня 2020 року	На 31 березня 2019 року
(у мільйонах гривень)			
Операційна діяльність			
Проценти отримані		5 537	5 964
Комісії отримані		99	69
Інші доходи		495	601
Проценти сплачені		(6 346)	(4 033)
Комісії сплачені		(167)	(25)
Інші витрати		(1 074)	(1 167)
Сплачені податки, збори і платежі		(115)	(104)
Перерахування коштів до Державного бюджету України		–	–
Зменшення кредитів банкам та іншим позичальникам		736	6 253
Погашення внутрішнього державного боргу		33	–
(Зменшення)/збільшення коштів банків на вимогу		(19 030)	12 742
Збільшення коштів державних та інших установ		14 685	(7 434)
Збільшення інших активів		(9 620)	(370)
Збільшення/(зменшення) інших зобов'язань		4 605	(446)
Інший рух коштів		(2 246)	1 391
Чисте (вибуття)/надходження грошових коштів від операційної діяльності		(12 408)	13 441
Інвестиційна діяльність			
Чисте зменшення/(збільшення) цінних паперів нерезидентів		30 986	(16 173)
Придбання монетарного золота		(50)	(39)
Погашення цінних паперів України	8	12 500	10 994
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(33)	(6)
Продаж основних засобів та нематеріальних активів		–	77
Чисте надходження/(вибуття) грошових коштів від інвестиційної діяльності		43 403	(5 147)
Фінансова діяльність			
Вилучення банкнот та монет з обігу		(818)	(24 719)
Погашення зобов'язань перед МВФ	7	(8 271)	(4 918)
Строкові депозити (залучені)/повернені		–	(41)
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком		(36 574)	(4 110)
Чисте надходження/(вибуття) грошових коштів від фінансової діяльності		(45 663)	(33 788)
Вплив зміни валютних курсів		14 073	(1 566)
Чистий рух грошових коштів та їх еквівалентів		(595)	(27 060)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок звітного періоду		89 619	116 516
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець звітного періоду	16	89 024	89 456

Від імені керівництва Національного банку України підписано та надано дозвіл на публікацію 01 червня 2020 року.

Голова

Яків СМОЛІЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 7–31, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

Проміжний скорочений консолідований звіт про зміни у власному капіталі

	Статутний капітал	Загальні та інші резерви	Резерв переоцінки активів і зобов'язань	Усього власного капіталу	Неконтрольована частка	Усього капіталу
(у мільйонах гривень)						
Залишок на 31 грудня 2018 року	100	56 091	81 274	137 465	42	137 507
Усього сукупних доходів за I квартал 2019 року	–	5 807	98	5 905	1	5 906
Результат від передавання активів	–	(4)	–	(4)	–	(4)
Реалізований результат переоцінки за проданими цінними паперами та деривативами	–	114	(114)	–	–	–
Спрямування нереалізованих результатів від переоцінки цінних паперів до резерву переоцінки	–	326	(326)	–	–	–
Залишок на 31 березня 2019 року	100	62 334	80 932	143 366	43	143 409
Залишок на 01 січня 2020 року	100	51 439	31 790	83 329	44	83 373
Усього сукупних доходів за I квартал 2020 року	–	92 230	171	92 401	1	92 402
Спрямування нереалізованих результатів від переоцінки цінних паперів до резерву переоцінки	–	1 973	(1 973)	–	–	–
Залишок на 31 березня 2020 року	100	145 642	29 988	175 730	45	175 775

Від імені керівництва Національного банку України підписано та надано дозвіл на публікацію 01 червня 2020 року.

Голова

Яків СМОЛІЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 7–31, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

Примітки до проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності

1 Основна діяльність

Національний банк України (далі – Національний банк) є центральним банком України і здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Закону України “Про Національний банк України” та інших законодавчих актів України. Згідно із законодавством України основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України. Під час виконання своєї основної функції Національний банк має виходити із пріоритетності досягнення та підтримки цінової стабільності в державі. Національний банк сприяє дотриманню стабільності банківської системи, а також додержанню стійких темпів економічного зростання та підтримує економічну політику Кабінету Міністрів України за умови, якщо це не перешкоджає досягненню цінової стабільності.

Національний банк не має на меті отримання прибутку.

Національний банк виконує функції та здійснює операції відповідно до Закону України “Про Національний банк України”.

Статутний капітал Національного банку є державною власністю.

До структури Національного банку станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року входять центральний апарат та відокремлений підрозділ (Банкнотно-монетний двір), які здійснюють діяльність виключно в межах завдань і функцій Національного банку, установлених Законом України “Про Національний банк України”.

Дочірньою компанією Національного банку є ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР З ОБСЛУГОВУВАННЯ ДОГОВОРІВ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ” (далі – Розрахунковий центр). Частка Національного банку у капіталі Розрахункового центру становить 83,55% станом на 31 березня 2020 року (станом на 31 грудня 2019 року – 83,55%).

Статутний капітал Розрахункового центру станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року становить 206,7 мільйона гривень, який складається з простих іменних акцій номінальною вартістю 1 000 гривень кожна.

Винятковою компетенцією Розрахункового центру є проведення грошових розрахунків за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів, вчинених на фондовій біржі та поза фондовою біржою, якщо проводяться розрахунки за принципом “поставка цінних паперів проти оплати”. Розрахунковий центр відкриває та веде грошові рахунки учасників фондового ринку. Також забезпечує виплату доходу за цінними паперами, номінальної вартості під час погашення цінних паперів та здійснення емітентом інших корпоративних операцій, у тому числі за тими цінними паперами, що розміщені та перебувають в обігу за межами України.

Національний банк є засновником Корпоративного недержавного пенсійного фонду Національного банку (далі – КНПФ). Національний банк здійснює адміністрування та зберігання активів КНПФ, проте не зазнає ризиків та не має права щодо змінних результатів його діяльності. Відповідно до Міжнародного стандарту фінансової звітності (далі – МСФЗ) 10 “Консолідована фінансова звітність” Національний банк не має контролю за КНПФ та відповідно КНПФ не було консолідовано під час складання цієї консолідованої фінансової звітності.

Інвестиції Національного банку в асоційовану компанію станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року представлені Публічним акціонерним товариством “Національний депозитарій України”.

Національний банк, Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку та інші учасники фондового ринку є акціонерами Публічного акціонерного товариства “Національний депозитарій України” (далі – Національний депозитарій). Згідно зі статутом Національний депозитарій проводить діяльність із депозитарного обліку та обслуговування обліку цінних паперів і корпоративних операцій емітента на рахунках у цінних паперах клієнтів.

Частка участі Національного банку в статутному капіталі Національного депозитарію станом на 31 березня 2020 року становить 25% (на 31 грудня 2019 року – 25%).

2 Основи облікової політики та складання звітності

Проміжна скорочена консолідована фінансова звітність Національного банку складена відповідно до Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку (далі – МСБО) 34 “Проміжна фінансова звітність”, затвердженого Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (далі – Рада МСБО).

Ця проміжна скорочена консолідована фінансова звітність не включає всієї інформації, необхідної для повного комплексу фінансової звітності згідно з МСФЗ, а лише окремі примітки для пояснення подій та операцій, які є суттєвими для розуміння змін у фінансовому стані та результатах діяльності Національного банку з дати останньої річної консолідованої фінансової звітності Національного банку.

Ця проміжна скорочена консолідована фінансова звітність має розглядатися разом із річною

консолідованою фінансовою звітністю Національного банку станом на 31 грудня 2019 року, складеною відповідно до МСФЗ.

Ця проміжна скорочена консолідована фінансова звітність підготовлена на основі припущення, що Національний банк є організацією, здатною продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Протягом I кварталу 2020 року змін у цілях та політиці управління фінансовими ризиками Національного банку не було.

Основні офіційні курси гривні до іноземних валют, за якими відображені монетарні статті консолідованого звіту про фінансовий стан, та монетарного золота були такими:

	31 березня 2020 року (у гривнях)	31 грудня 2019 року (у гривнях)
1 долар США	28,0615	23,6862
1 СПЗ	38,2983	32,7539
1 євро	30,9617	26,422
1 фунт стерлінгів	34,8313	31,0206
1 тройська унція золота	45 420,91	35 802,17

Уведення нових та змінених стандартів і тлумачень фінансової звітності

Змінені МСФЗ та тлумачення, які набрали чинності та були прийняті до застосування 1 січня 2020 року та не мали суттєвого впливу на показники діяльності та фінансовий стан Національного банку

Поправки до МСБО 1 “Подання фінансової звітності” та МСБО 8 “Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки” покликані полегшити розуміння визначення суттєвості в МСБО 1, проте не призначені для зміни основної концепції суттєвості в стандартах. Визначення суттєвості в МСБО 8 замінено посиланням на МСБО 1;

Поправки до посилань на Концептуальну основу стандартів МСФЗ;

Поправки до МСФЗ 3 “Об’єднання бізнесу”;

Поправки до МСФЗ 9, МСБО 39 та МСФЗ 7 “Реформа базової процентної ставки”.

Нові і переглянуті стандарти, які були опубліковані, але ще не набрали чинності

Поправки до МСФЗ 10 “Консолідована фінансова звітність” і МСБО 28 “Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства” – Продаж або розподіл активів між інвестором та його асоційованим чи спільним підприємством (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після дати, яка має бути визначена. Дозволяється дострокове їх застосування);

Поправки до МСБО 1 “Подання фінансової звітності” – Класифікація зобов’язань як поточних або непоточних покликані забезпечити більш загальний підхід до класифікації зобов’язань за МСБО 1 на основі договірних умов, чинних на звітну дату (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2022 року);

МСФЗ 17 “Договори страхування” – новий стандарт фінансової звітності для договорів страхування, в якому розглянуто питання визнання та оцінки, подання та розкриття інформації (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року, проте дозволяється дострокове застосування).

3 Основні оцінки та судження під час застосування принципів бухгалтерського обліку

Національний банк використовує оцінки, припущення і професійні судження, що впливають на суми активів і зобов'язань, відображені в проміжній скороченій консолідованій фінансовій звітності. Оцінки та судження регулярно переглядаються й ґрунтуються на досвіді керівництва та інших чинниках, уключаючи майбутні події, очікування яких за наявних умов є обґрунтованими.

Найсуттєвіші оцінки та судження стосуються таких питань:

інформація про основні припущення і судження щодо майбутніх подій, що можуть спричинити суттєве коригування балансової вартості активів і зобов'язань у наступному звітному періоді;

оцінка очікуваних кредитних збитків для коштів на вимогу та строкових депозитів в іноземній валюті та монетарному золоті;

оцінка очікуваних кредитних збитків для цінних паперів, що оцінюються за амортизованою собівартістю;

оцінка очікуваних кредитних збитків для кредитів, наданих банкам та іншим позичальникам;

знецінення основних засобів та нематеріальних активів;

забезпечення під імовірні зобов'язання за пред'явленими до Національного банку судовими позовами;

операції зі зв'язаними сторонами.

Під час складання цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності застосовувалися ті самі оцінки та судження, що і під час останньої річної консолідованої фінансової звітності.

4 Вплив економічної ситуації на фінансовий стан і результати діяльності Національного банку

У I кварталі 2020 року реальний ВВП знизився на 1,5% порівняно з відповідним періодом минулого року (<http://ukrstat.gov.ua>). Основними чинниками стали зниження інвестиційного та зовнішнього попиту, а також очікуване скорочення обсягів транзиту газу. Запровадження на всій території України карантину з середини березня 2020 року через поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, із фактичною заборонаю окремих видів діяльності також позначилося переважно на секторах послуг (зокрема індустріях туризму та розваг), торгівлі та транспорті. Помірно негативним був вплив і на показники зайнятості та доходів населення в I кварталі 2020 року.

З 16 березня 2020 року в Україні діють карантинні заходи, які передбачають, зокрема:

- заборону відвідування закладів освіти;
- обмеження руху громадського та міжміського транспорту, а також авіасполучення;
- заборону роботи закладів харчування (крім доставки), культури та розваг;
- заборону роботи закладів торгівлі, крім реалізації продуктів харчування, пального та роботи аптек.

Зовнішній попит суттєво послабився через різке зниження економічної активності у світі. Незважаючи на це, у I кварталі 2020 року поточний рахунок зведено з профіцитом унаслідок зниження імпорту товарів та послуг. Після припливу капіталу на початку року в березні спостерігався його відплив, переважно через підвищення

внутрішнього попиту на іноземну валюту. Так, після зростання в січні-лютому міжнародні резерви в березні знизилися та повернулися майже на рівень кінця 2019 року – 24,9 мільярда доларів США, або 4,5 місяця майбутнього імпорту.

У I кварталі 2020 року зростання споживчих цін у річному вимірі сповільнилося до 2,3%. Споживча інфляція очікувано перебувала нижче цільового діапазону $5\% \pm 1$ в. п. Фундаментальний інфляційний тиск теж послабився – базова інфляція сповільнилася до 3,1% р/р. Зростання цін стримували насамперед здешевлення енергоносіїв на світових ринках, відображення залишкових ефектів від торішнього зміцнення гривні, збільшення пропозиції сирих продуктів харчування. Ці чинники переважили зворотний тиск на ціни з боку березневого послаблення гривні та ажіотажного підвищення попиту протягом перших тижнів карантину.

У I кварталі 2020 року Правління Національного банку двічі знизило облікову ставку загалом на 350 б. п. – до 10%. Для стабілізації ситуації на валютному ринку, спричиненої ажіотажним попитом на іноземну валюту в березні, Національний банк збільшив свою присутність на ринку, згладжуючи надмірні курсові коливання, але не протидіючи ринковим тенденціям. За результатами I кварталу 2020 року сальдо інтервенцій Національного банку з купівлі-продажу іноземної валюти було від'ємним – 1,4 мільярда доларів США.

У I кварталі 2020 року зведений бюджет виконано з дефіцитом (17,3 мільярда гривень), який перевищив

показники минулих років у цей період та сформувався за рахунок значного від'ємного сальдо державного бюджету (32,7 мільярда гривень). Дефіцит бюджету профінансовано за рахунок боргових джерел, номінованих переважно в іноземній валюті. Водночас ключовим чинником збільшення обсягу державного та гарантованого державою боргу станом на кінець I кварталу 2020 року (до понад 56% ВВП, за оцінками Національного банку) стала курсова переоцінка через тимчасовий девальваційний сплеск у березні 2020 року.

У I кварталі 2020 року в банківській системі зберігався значний профіцит ліквідності. Середньоденні залишки коштів на депозитних сертифікатах (за основною сумою) збільшилися до 145,5 мільярда гривень у березні 2020 року, тоді як середньоденні залишки коштів на коррахунках банків за цей період незначно зменшилися (до 57,4 мільярда гривень).

З метою підтримки кредитування економіки Національний банк здійснив ряд заходів, спрямованих на забезпечення банківської системи ліквідністю та пом'якшення вимог до роботи банків під час дії карантину та обмежувальних заходів. Зокрема Національний банк адаптував операційний дизайн монетарної політики до нових умов на фінансових ринках, запровадив довгострокове рефінансування для підтримки кредитування та ліквідності банків, рекомендував банкам реструктуризувати кредити позичальникам, які постраждали через пов'язані з пандемією обмеження ("кредитні канікули").

У березні 2020 року рейтингові агенції Standard & Poor's та Fitch підтвердили свої рейтинги для України на рівні "B". Рейтингова агенція Moody's з кінця 2018 року рейтинг не змінювала (на рівні "Саа1").

Зміна операційного та політичного середовища в Україні у I кварталі 2020 року

Поширення пандемії COVID-19 у світі та в Україні на початку 2020 року та запроваджені урядами більшості країн карантинні обмеження вже призвели до стрімкого зниження економічної активності у більшості країн світу, у тому числі і в Україні. Також збільшилася волатильність цін на світових товарних ринках. Після закінчення карантину очікується відновлення економічної активності, в Україні підтримане в тому числі заходами Уряду України (далі – Уряд) та Національного банку. Але значними залишаються ризики продовження дії карантину та навіть другої хвилі поширення захворювання як в Україні, так і в світі, що стримуватиме економічне відновлення країн-основних торговельних партнерів України та подальше звуження зовнішнього попиту, посилення відпливу капіталу з країн ринків, що розвиваються, а в Україні – посилюватиме тиск на систему охорони здоров'я, державні фінанси та зумовить значне падіння економіки, тиск на курс гривні щодо іноземних валют, інфляцію тощо.

Протягом I кварталу 2020 року українська економіка продовжувала перебувати під впливом нерозв'язаного збройного конфлікту в деяких районах Луганської та Донецької областей, а також складних політичних та економічних відносин із Росією.

Ці чинники можуть мати різноспрямований вплив на результати діяльності та фінансовий стан Національного банку. Однак міра такого впливу наразі не може бути достовірно визначеною. Керівництво Національного банку ретельно стежить за поточним станом розвитку подій і вживає необхідних заходів для послаблення впливу негативних чинників.

5 Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах

	На 31 березня 2020 року	На 31 грудня 2019 року
	(у мільйонах гривень)	
Фінансові активи за амортизованою собівартістю		
Готівкова іноземна валюта	8 737	589
Кошти на вимогу	42 595	14 085
Строкові депозити в іноземній валюті	37 514	74 848
Резерви під очікувані кредитні збитки за розміщеними депозитами в іноземній валюті за амортизованою собівартістю	(1)	(10)
Усього фінансових активів за амортизованою собівартістю	88 845	89 512
Фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках		
Кошти на вимогу для розрахунків за ф'ючерсними операціями	25	8
Усього фінансових активів	88 870	89 520
Нефінансові активи		
Строкові депозити і депозити на вимогу:		
у золоті	997	648
Усього нефінансових активів	997	648
Усього коштів та депозитів в іноземній валюті та банківських металах	89 867	90 168

До суми коштів на вимогу за амортизованою собівартістю станом на 31 березня 2020 року включені залишки за рахунками спеціального призначення в сумі 26 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2019 року – 97 мільйонів гривень), які веде Національний банк у межах кредитних ліній, отриманих від міжнародних фінансових установ, та які є коштами, обмеженими до використання.

До суми коштів на вимогу за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках станом на 31 березня 2020 року включені кошти в сумі 25 мільйонів гривень (2019 рік – 8 мільйонів гривень) для розрахунків за ф'ючерсними операціями в межах угод про управління інвестиціями та надання консультативних

послуг між Міжнародним банком реконструкції та розвитку і Національним банком (примітка 21).

Для цілей консолідованого звіту про рух грошових коштів грошові потоки від строкових депозитів у золоті класифікуються як інвестиційна діяльність, а від депозитів на вимогу в золоті – як операційна діяльність.

Станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року всі кошти та депозити в іноземній валюті не забезпечуються заставою.

Відшкодування всіх коштів і депозитів в іноземній валюті очікується протягом 12 місяців (станом на 31 грудня 2019 року – протягом 12 місяців).

6 Цінні папери нерезидентів

Станом на 31 березня 2020 року цінні папери нерезидентів подані таким чином:

	Державні облігації	Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів	Усього
(у мільйонах гривень)			
Цінні папери нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток:			
Боргові цінні папери в розрізі емітентів:			
цінні папери емітентів США:			
номіновані в доларах США	346 790	2 494	349 284
цінні папери емітентів держав ЄС:			
номіновані в доларах США	4 977	30 460	35 437
номіновані в євро	173	15 009	15 182
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	1 218	–	1 218
номіновані в юанях Женьміньбі	–	405	405
цінні папери інших емітентів:			
номіновані в доларах США	6 378	90 295	96 673
номіновані в євро	1 518	37 298	38 816
номіновані в австралійських доларах	574	260	834
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	8 513	3 971	12 484
номіновані в юанях Женьміньбі	319	17 276	17 595
номіновані в японських єнах	–	11 416	11 416
Усього боргових цінних паперів	370 460	208 884	579 344
Інструменти капіталу:			
акції Чорноморського банку торгівлі та розвитку	–	120	120
інвестиція в Міждержавний банк	–	1	1
Усього інструментів капіталу	–	121	121
Усього цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	370 460	209 005	579 465

У I кварталі 2020 року процентні доходи за цінними паперами нерезидентів, уключені в проміжний скорочений консолідований звіт про сукупні доходи до результатів від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток, становили 2 249 мільйонів гривень (у I кварталі 2019 року – 1 775 мільйонів гривень).

Відшкодування всіх цінних паперів нерезидентів очікується протягом 12 місяців, за винятком інструментів капіталу на загальну суму 121 мільйон гривень (станом на 31 грудня 2019 року – 121 мільйон гривень).

Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів уключають боргові цінні папери, випущені іноземними центральними та інвестиційними банками, міжнародними агенціями та іншими емітентами.

Станом на 31 грудня 2019 року цінні папери нерезидентів подані таким чином:

	Державні облігації	Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів	Усього
(у мільйонах гривень)			
Цінні папери нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток:			
Боргові цінні папери в розрізі емітентів:			
цінні папери емітентів США:			
номіновані в доларах США	269 697	5 239	274 936
цінні папери емітентів держав ЄС:			
номіновані в доларах США	9 089	47 828	56 917
номіновані в євро	149	17 256	17 405
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	8 008	1 489	9 497
номіновані в юанях Женьміньбі	–	3 808	3 808
цінні папери інших емітентів:			
номіновані в доларах США	4 167	68 734	72 901
номіновані в євро	1 315	37 712	39 027
номіновані в австралійських доларах	544	250	794
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	–	2 612	2 612
номіновані в юанях Женьміньбі	270	13 655	13 925
номіновані в японських єнах	–	13 036	13 036
Усього боргових цінних паперів	293 239	211 619	504 858
Інструменти капіталу:			
акції Чорноморського банку торгівлі та розвитку	–	120	120
інвестиція в Міждержавний банк	–	1	1
Усього інструментів капіталу	–	121	121
Усього цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	293 239	211 740	504 979

Інформацію про номінальну вартість, купон та строки погашення боргових цінних паперів нерезидентів станом на 31 березня 2020 року зазначено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість в іноземній валюті, у мільйонах	Загальна номінальна вартість у гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Боргові цінні папери за справедливою вартістю із відображенням переоцінки в прибутках чи збитках у розрізі емітентів:					
Державні облигації:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	11 795	330 976	0,5–3,125	Кожні 6 місяців	Від 1 місяця до 4,9 року
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	173	4 860	1,5–1,875	Щокварталу, 1 раз на рік	Від 6,6 місяця до 2,9 року
номіновані в євро	6	170	0,375	1 раз на рік	2,9 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	35	1 219	0,76088	Щокварталу	1,6 року
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	219	6 157	1,32513–2,625	Щокварталу, кожні 6 місяців	Від 1,7 місяця до 4,2 року
номіновані в євро	50	1 548	0,125	1 раз на рік	6,6 року
номіновані в австралійських доларах	32	548	2–5,75	Кожні 6 місяців	Від 1,1 року до 2,6 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	241	8 394	0,5–2	Кожні 6 місяців	Від 3,8 місяця до 3,3 року
номіновані в юанях Женьміньюбі	80	314	2,95	Кожні 6 місяців	1,2 року
Облігації міжнародних агенцій, банків та інших емітентів:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	89	2 498	0,9205–2,45	Щокварталу, кожні 6 місяців	Від 5,9 місяця до 1,7 року
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	1 069	30 009	0–3,125	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 6 днів до 2,9 року
номіновані в євро	483	14 955	0–4	Щокварталу, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 28 днів до 4,2 року
номіновані в юанях Женьміньюбі	100	395	4,5	Кожні 6 місяців	7,9 місяця
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	3 220	90 359	0–3,35	Щокварталу, кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 14 днів до 5 років
номіновані в євро	1 217	37 680	0–0,75	Щокварталу, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 1,5 місяця до 4,5 року
номіновані в австралійських доларах	15	258	1,7566	Щокварталу	1,6 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	114	3 971	0–1,04563	Щокварталу, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 3 днів до 1,5 року
номіновані в юанях Женьміньюбі	4 389	17 341	0–4,8	Кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 1,4 місяця до 4,6 року
номіновані в японських сенах	44 000	11 419	0–0,42	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 1,9 місяця до 4,6 року

Інформацію про номінальну вартість, купон та строки погашення боргових цінних паперів нерезидентів станом на 31 грудня 2019 року зазначено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість в іноземній валюті, у мільйонах	Загальна номінальна вартість у гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Боргові цінні папери за справедливою вартістю із відображенням переоцінки в прибутках чи збитках у розрізі емітентів:					
Державні облигації:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	11 273	267 004	1,125–3,125	Щокварталу, кожні 6 місяців	Від 4,5 місяця до 2,9 року
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	381	9 024	1,5–2,5	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік	Від 2,2 місяця до 2,6 року
номіновані в євро	6	145	0,375	1 раз на рік	3,1 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	256	7 950	0,5–4,75	Щокварталу, кожні 6 місяців	Від 2,2 місяця до 3,6 року
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	174	4 117	1,875–2,625	Щокварталу, кожні 6 місяців	Від 4,7 місяця до 4,4 року
номіновані в євро	50	1 321	0,125	1 раз на рік	6,9 року
номіновані в австралійських доларах	32	527	2–5,75	Кожні 6 місяців	Від 1,4 року до 2,9 року
номіновані в юанях Женьміньюбі	80	269	2,95	Кожні 6 місяців	1,5 року
Облігації міжнародних агенцій, банків та інших емітентів:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	219	5 187	1,375–2,75	Щокварталу, кожні 6 місяців	Від 3 місяців до 2 років
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	2 002	47 415	0–3,125	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 10 днів до 3,5 року
номіновані в євро	648	17 122	0–4	Щокварталу, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 8 днів до 4,7 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	48	1 489	0–0,625	1 раз на рік, без сплати купона	Від 17 днів до 4,7 місяця
номіновані в юанях Женьміньюбі	1 130	3 826	0–4,5	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 1,4 місяця до 10,9 місяця
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	2 888	68 413	0–3,3	Щокварталу, кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 10 днів до 4,5 року
номіновані в євро	1 422	37 572	0–0,75	Щокварталу, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 14 днів до 4,8 року
номіновані в австралійських доларах	15	248	1,7517	Щокварталу	1,9 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	84	2 606	0,875–1,17238	Щокварталу, 1 раз на рік	Від 3,1 місяця до 1,8 року
номіновані в юанях Женьміньюбі	4 089	13 845	0–4,8	Кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 2,4 місяця до 2,3 року
номіновані в японських єнах	60 300	13 041	0–0,42	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 1,2 місяця до 4,8 року

7 Авуари в СПЗ

Авуари в СПЗ – кошти до запитання в СПЗ на рахунку, який відкрито в МВФ для України.

Нижче наведено рух коштів за рахунками авуарів у СПЗ протягом I кварталу 2020 року та аналогічного періоду 2019 року:

	2020 рік	2019 рік
	(у мільйонах гривень)	
Залишок авуарів у СПЗ станом на 01 січня	234	100
Купівля СПЗ	15 833	16 534
Погашення кредиту:		
від імені Національного банку (примітка 14)	(8 271)	(4 918)
від імені Уряду	(5 715)	(9 225)
Сплата відсотків за користування позикою МВФ:		
від імені Національного банку	(1 376)	(1 517)
від імені Уряду	(471)	(753)
Сплата відсотків за користування коштами, отриманими за розподілом СПЗ:		
від імені Національного банку	(5)	(8)
від імені Уряду	(80)	(128)
Доходи за авуарами в СПЗ	1	1
Курсові різниці	61	(40)
Залишок авуарів у СПЗ станом на 31 березня	211	46

У I кварталі 2020 року та I кварталі 2019 року коштів від МВФ не надходило.

8 Цінні папери України

Станом на 31 березня 2020 року цінні папери України подані таким чином:

	Державні цінні папери	Корпоративні цінні папери	Усього
			(у мільйонах гривень)
Цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток:			
в іноземній валюті:			
державні деривативи, номіновані в доларах США	892	–	892
Усього цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	892	–	892
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:			
у національній валюті:			
облігації внутрішньої державної позики	334 129	–	334 129
облігації інших державних установ	–	986	986
Резерви під очікувані кредитні збитки за облігаціями інших державних установ за амортизованою собівартістю	–	(182)	(182)
Усього боргових цінних паперів за амортизованою собівартістю	334 129	804	334 933
Усього цінних паперів України	335 021	804	335 825

Національний банк відповідно до Закону України “Про Національний банк України” здійснює операції з цінними паперами України лише на вторинному ринку.

Облігації внутрішньої державної позики (далі – ОВДП) емітовані Міністерством фінансів України і мають номінальну вартість 1 000 гривень кожна.

У I кварталі 2020 року та у 2019 році Національним банком ОВДП не придбавалися.

Станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року до облігацій інших державних установ віднесено облігації Державної іпотечної установи з додатковим забезпеченням у формі державної гарантії за зобов'язаннями емітента, що видані Кабінетом Міністрів України (далі – облігації ДІУ). Облігації ДІУ набуті у власність Національним банком у листопаді 2019 року за номінальною вартістю 946 мільйонів гривень та балансовою вартістю 938 мільйонів гривень на виконання мирової угоди в рахунок погашення зобов'язань українського банку за кредитами. Облігації ДІУ мають номінальну вартість 100 000 гривень кожна.

Кожен державний дериватив має умовну суму в розмірі 1 000 доларів США або таку сукупну суму, яка є цілим кратним числом, що дорівнює 1 000 доларів США (далі – умовна сума). Виплати за державними деривативами залежать від досягнення певних показників валового внутрішнього продукту і показника приросту реального валового внутрішнього продукту за 2019–2038 роки.

Відшкодування всіх цінних паперів України очікується пізніше ніж через 12 місяців від звітної дати, за винятком номінальної вартості ОВДП та облігацій інших державних установ і нарахованих процентів за борговими цінними паперами на загальну суму 12 620 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2019 року відшкодування всіх цінних паперів України очікувалося пізніше ніж через 12 місяців від звітної дати, за винятком номінальної вартості ОВДП та облігацій інших державних установ і нарахованих процентів за борговими цінними паперами на загальну суму 21 439 мільйонів гривень, які підлягали сплаті протягом 2020 року).

Станом на 31 грудня 2019 року цінні папери України подані таким чином:

	Державні цінні папери	Корпоративні цінні папери	Усього
(у мільйонах гривень)			
Цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток:			
в іноземній валюті:			
державні деривативи, номіновані в доларах США	987	–	987
Усього цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	987	–	987
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:			
у національній валюті:			
облігації внутрішньої державної позики	345 440	–	345 440
облігації інших державних установ	–	953	953
Резерви під очікувані кредитні збитки за облігаціями інших державних установ за амортизованою собівартістю	–	(189)	(189)
Усього боргових цінних паперів за амортизованою собівартістю	345 440	764	346 204
Усього цінних паперів України	346 427	764	347 191

Інформацію про номінальну вартість, дохідність до погашення, купон та строки погашення цінних паперів України станом на 31 березня 2020 року надано в таблиці нижче:

	Загальні номінальна вартість та умовна сума в гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Загальні номінальна вартість та умовна сума в іноземній валюті, у мільйонах	Дохідність до погашення, % річних	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток:						
в іноземній валюті:						
державні деривативи	1 230	44	–	–	–	До 20,2 року
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:						
у національній валюті:						
облігації внутрішньої державної позики	324 577	–	7,51– 20,09	4,2–14,3	1 раз на рік, кожні 6 місяців	Від 315 днів до 27,6 року
облігації інших державних установ	946	–	48,23	9,5	Кожні 6 місяців	231 день

Інформацію про номінальну вартість, дохідність до погашення, купон та строки погашення цінних паперів України станом на 31 грудня 2019 року надано в таблиці нижче:

	Загальні номінальна вартість та умовна сума в гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Загальні номінальна вартість та умовна сума в іноземній валюті, у мільйонах	Дохідність до погашення, % річних	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток:						
в іноземній валюті:						
державні деривативи	1 038	44	–	–	–	До 20,4 року
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:						
у національній валюті:						
облігації внутрішньої державної позики	337 077	–	7,43– 13,01	4,9–14,5	1 раз на рік, кожні 6 місяців	Від 21 дня до 27,9 року
облігації інших державних установ	946	–	28,91	9,5	Кожні 6 місяців	322 дні

У валовій балансовій вартості за державними цінними паперами протягом I кварталу 2020 року відбулися зміни за рахунок погашення номінальної вартості державних цінних паперів на суму 12 500 мільйонів гривень. Протягом I кварталу 2020 року резерви під очікувані кредитні збитки за державними цінними паперами не формувалися.

9 Кредити банкам та іншим позичальникам

Кредити банкам та іншим позичальникам за цільовим призначенням класифікуються таким чином:

	На 31 березня 2020 року	На 31 грудня 2019 року
	(у мільйонах гривень)	
Кредити, надані банкам для підтримання їх ліквідності:		
для стабілізації роботи банків	45 298	51 324
шляхом проведення тендерів Національним банком	5 369	386
овернайт	239	–
інші	10	10
Кредити, надані в рамках кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку	36	36
Інші	2	2
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами банкам та іншим позичальникам	(37 371)	(37 915)
Усього кредитів банкам та іншим позичальникам	13 583	13 843

Сума кредитів для стабілізації роботи банків, за якими очікується відшкодування або сплата пізніше ніж за 12 місяців від звітної дати, становить 36 544 мільйони гривень за номінальною вартістю (станом на 31 грудня 2019 року – 42 339 мільйонів гривень).

Протягом I кварталу 2020 року Національний банк здійснював підтримку ліквідності банків через постійно діючу лінію рефінансування (кредити овернайт), рефінансування банків строком до 14 днів та до одного місяця шляхом проведення тендерів [протягом 2019 року Національний банк здійснював підтримку ліквідності банків через постійно діючу лінію рефінансування (кредити овернайт), рефінансування банків строком до 14 днів шляхом проведення тендерів].

Станом на 31 березня 2020 року валова балансова вартість кредитів, наданих банкам, становила 50 916 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими банкам, – 37 333 мільйони гривень (станом на 31 грудня 2019 року валова балансова вартість кредитів, наданих банкам, становила 51 720 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 37 877 мільйонів гривень).

Станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року валова балансова вартість кредитів, наданих у межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку, становила 38 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 38 мільйонів гривень.

10 Внески в рахунок квоти МВФ

Сума квоти – це спеціальний тип активу, який є внеском України як члена МВФ. Величина квоти залежить від економічного розвитку країни і визначається Радою керуючих МВФ. Квота визначає для країни-члена кількість голосів у МВФ, ліміти доступу до фінансових ресурсів МВФ та частку в розподілі СПЗ – одиниці обліку МВФ. Основна частина квоти України сплачена шляхом випуску Національним банком безпроцентного боргового зобов'язання на користь МВФ, а решта суми квоти зарахована на рахунки МВФ № 1 та № 2 (примітка 14).

Станом на 31 березня 2020 року загальна сума квоти України становить 2 012 мільйонів СПЗ (77 048 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець звітного періоду) (станом на 31 грудня 2019 року – 2 012 мільйонів СПЗ, або 65 894 мільйони гривень за офіційним

курсом гривні до СПЗ на кінець року). Проценти за квотою не нараховуються. Внески в рахунок квоти є непоточним активом.

Резервна позиція в МВФ – це спеціальний тип активу, який утворюється в результаті обміну частини внеску в рахунок квоти на ліквідні вимоги держави-члена до МВФ. Резервна позиція є частиною валютних резервів країни.

Станом на 31 березня 2020 року резервна позиція України в МВФ становить 241 031 СПЗ, або 9 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець звітного періоду (станом на 31 грудня 2019 року – 241 031 СПЗ, або 8 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець року).

11 Кошти банків

	На 31 березня 2020 року	На 31 грудня 2019 року (у мільйонах гривень)
Кореспондентські рахунки:		
у національній валюті	57 626	52 438
в іноземній валюті	–	23 686
Кошти банків на рахунках зі спеціальним режимом використання:		
у національній валюті	1 910	1 959
в іноземній валюті	383	352
Кошти, розміщені як грошове покриття для забезпечення погашення заборгованості банку перед Національним банком:		
в іноземній валюті	5 478	9
Усього коштів банків	65 397	78 444

Кошти обов'язкових резервів обліковуються на кореспондентських рахунках банків у Національному банку в національній валюті.

Станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року відсотки за залишками коштів, що формують обов'язкові резерви на кореспондентських рахунках, не нараховуються.

Станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року не передбачено зарахування банками для покриття обов'язкових резервів будь-якого активу.

Кошти банків зі спеціальним режимом використання станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року включають кошти для проведення розрахунків уповноваженими особами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію в разі припинення діяльності банків та в інших випадках, передбачених законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку.

Станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року усі кошти банків мають строк погашення до 12 місяців.

12 Кошти державних та інших установ

	На 31 березня 2020 року	На 31 грудня 2019 року
		(у мільйонах гривень)
Кошти бюджетів та бюджетних установ	56 502	36 277
Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	878	2 498
Інші	110	207
Усього коштів державних та інших установ	57 490	38 982

Національний банк обслуговує кошти Державного бюджету України і місцевих бюджетів, які консолідовані на єдиному казначейському рахунку.

Відповідно до Закону України “Про Національний банк України” за залишками коштів бюджетних установ проценти не сплачуються, за коштами Фонду

гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 березня 2020 року встановлена процентна ставка 8,79% (станом на 31 грудня 2019 року – 9,53%).

Станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року всі кошти державних та інших установ мають строк погашення до 12 місяців.

13 Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком

Депозитний сертифікат Національного банку – один із монетарних інструментів, що є борговим зобов'язанням Національного банку в бездокументарній формі, який засвідчує розміщення в Національному банку коштів банків та їхнє право на отримання внесеної суми і процентів після закінчення встановленого строку. Дохідність депозитних сертифікатів установлюється відповідно до Основ процентної політики Національного банку з урахуванням її поточних цілей.

У I кварталі 2020 року операції з розміщення депозитних сертифікатів здійснювалися на договірній основі з банками на один робочий день (депозити овернайт) та до 14 днів [у 2019 році операції з розміщення депозитних сертифікатів здійснювалися на договірній основі з банками на один робочий день (депозити овернайт) та до 14 днів].

Станом на 31 березня 2020 року в обігу перебували депозитні сертифікати номінальною вартістю 1 мільйон гривень кожен строком розміщення від 1 до 7 днів, середньозважена дохідність за якими становила 9,39% річних (станом на 31 грудня 2019 року середньозважена дохідність – 12,73% річних, строк розміщення – від 6 до 14 днів). Середньозважена дохідність за розміщеними протягом I кварталу 2020 року депозитними сертифікатами становила 10,47% річних, початковий строк розміщення коштів – від 1 до 14 днів (у 2019 році – середньозважена дохідність – 15,18% річних, початковий строк розміщення – від 1 до 15 днів).

Станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року всі депозитні сертифікати, емітовані Національним банком, мають строк погашення до 12 місяців.

14 Зобов'язання перед МВФ

	На 31 березня 2020 року	На 31 грудня 2019 року (у мільйонах гривень)
Боргові зобов'язання на користь МВФ за купівлею СПЗ	187 792	168 385
Зобов'язання перед МВФ за розподілом СПЗ	3 121	2 671
Рахунок МВФ № 2	3	3
Зобов'язання перед МВФ, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	190 916	171 059
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	76 846	65 721
Рахунок МВФ № 1	193	165
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	77 039	65 886
Усього зобов'язань перед МВФ	267 955	236 945

Зобов'язання перед МВФ за розподілом СПЗ – кошти, отримані Національним банком у результаті спеціального розподілу СПЗ.

Боргові зобов'язання на користь МВФ за купівлею СПЗ – кредити, отримані від МВФ на рахунки в Національному банку. У I кварталі 2020 року та 2019 році надходжень від МВФ не було (примітка 7).

Рахунок МВФ № 1 – гривневий рахунок МВФ у Національному банку, що використовується для відображення операцій з МВФ, пов'язаних із використанням та поверненням кредитів МВФ; рахунок МВФ № 2 – гривневий рахунок МВФ у Національному банку, що використовується для надходжень та адміністративних витратків МВФ у гривні на території України.

Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою – зобов'язання зі сплати квоти. У I кварталі 2020 року та 2019 році змін у боргових зобов'язаннях за квотою у зв'язку зі здійсненням адміністративних витрат МВФ у гривні не відбувалося.

У I кварталі 2020 року та впродовж 2019 року змін у розмірі квоти не відбулося (примітка 10).

Упродовж I кварталу 2020 року відбулося погашення зобов'язань перед МВФ на суму 234 мільйони СПЗ (8 271 мільйон гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу, або 8 648 мільйонів гривень за річним курсом МВФ) (упродовж I кварталу 2019 року відбулося погашення зобов'язань перед МВФ на суму 129 мільйонів СПЗ (4 918 мільйонів гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу, або 4 869 мільйонів гривень за річним курсом МВФ) (примітка 7).

Усі зобов'язання перед МВФ є довгостроковими, крім залишків на рахунках МВФ № 1 і № 2, зобов'язань перед МВФ за розподілом СПЗ, зобов'язань перед МВФ за кредитом у сумі 529 мільйонів СПЗ (19 497 мільйонів гривень за річним курсом МВФ) та нарахованих відсотків за зобов'язаннями перед МВФ [у 2019 році – 469 мільйонів СПЗ (17 296 мільйонів гривень за річним курсом МВФ) та нарахованих відсотків за зобов'язаннями перед МВФ].

15 Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України

Національний банк визначає прибуток до розподілу відповідно до статті 5 Закону України “Про Національний банк України” (зі змінами). Частина прибутку до розподілу, яка залишається після формування загальних резервів та підлягає сплаті до Державного бюджету України, перераховується після підтвердження зовнішнім аудитом та затвердження Радою Національного банку річної фінансової звітності.

Відповідно до Закону України “Про Національний банк України” Національний банк не має права

перераховувати до Державного бюджету України суму частини прибутку до розподілу більшу, ніж визначена в річній фінансовій звітності, що підтверджена зовнішнім аудитом та затверджена Радою Національного банку. Відповідно загальна сума коштів, яку Національний банк перерахує у 2020 році до Державного бюджету України, становить 42 722 мільйони гривень (у 2019 році Національним банком перераховано до Державного бюджету України 64 898 мільйонів гривень) (примітка 24).

16 Грошові кошти та їх еквіваленти

	На 31 березня 2020 року	На 31 грудня 2019 року
		(у мільйонах гривень)
Готівкова іноземна валюта	8 737	589
Кошти на вимогу (крім коштів, використання яких є обмеженим)	42 569	13 988
Розміщені короткострокові депозити з терміном погашення до трьох місяців (крім депозитів у золоті, банківських металів та коштів, використання яких є обмеженим)	37 508	74 808
Авуари в СПЗ	210	234
Усього грошових коштів та їх еквівалентів	89 024	89 619

Зміни в зобов'язаннях, зумовлені фінансовою діяльністю за I квартал 2020 року:

	Примітка	На 01 січня 2020 року	Зміни, зумовлені грошовими потоками	Проценти сплачені	Зміна валютних курсів	Процентні витрати нараховані	Інші	На 31 березня 2020 року
								(у мільйонах гривень)
Банкноти та монети в обігу		425 256	(818)	–	–	–	–	424 438
Зобов'язання перед МВФ	14	236 945	(8 271)	(1 381)	39 343	1 284	35	267 955
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком		151 932	(36 574)	(4 860)	–	4 731	135	115 364

Національний банк класифікує сплачені проценти як грошові кошти від операційної діяльності в Проміжному скороченому консолідованому звіті про рух грошових коштів.

Зміни в зобов'язаннях, зумовлені фінансовою діяльністю за 1 квартал 2019 року:

	Примітка	На 01 січня 2019 року	Зміни, зумовлені грошовими потоками	Проценти сплачені	Зміна валютних курсів	Процентні витрати нараховані	Інші	На 31 березня 2019 року
								(у мільйонах гривень)
Банкноти та монети в обігу		400 334	(24 719)	–	–	–	–	375 615
Зобов'язання перед МВФ	14	294 762	(4 918)	(1 525)	(5 183)	1 706	42	284 884
Строкові депозити		41	(41)	–	–	–	–	–
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком		61 867	(4 110)	(2 397)	–	2 481	(3)	57 838

17 Процентні доходи та витрати

	За період, що закінчився 31 березня	
	2020 року	2019 року
	(у мільйонах гривень)	
Процентні доходи		
Доходи за цінними паперами України за амортизованою собівартістю	5 502	9 673
Доходи за кредитами банкам та іншим позичальникам	596	810
Доходи за коштами та депозитами в іноземній валюті	221	377
Доходи за авуарами в СПЗ	1	1
Доходи за внутрішнім державним боргом	37	22
Інші	3	1
Усього процентних доходів за ефективною ставкою	6 360	10 884
Процентні витрати		
Витрати за депозитними сертифікатами, що емітовані Національним банком	(4 723)	(2 471)
Витрати за операціями з МВФ	(1 319)	(1 748)
Витрати за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	(49)	(74)
Витрати за отриманими кредитами	(30)	(37)
Усього процентних витрат за ефективною ставкою	(6 121)	(4 330)
Процентні витрати за коштами на вимогу та строковими депозитами з від'ємною ставкою	(26)	(20)
Чистий процентний дохід	213	6 534

До інших процентних доходів віднесено процентні доходи за кредитами, наданими працівникам.

включено доходи за інфляційними ОВДП у розмірі 412 мільйонів гривень (за аналогічний період 2019 року – 4 301 мільйон гривень).

У I кварталі 2020 року до складу доходів за цінними паперами України за амортизованою собівартістю

18 Витрати на утримання персоналу

	За період, що закінчився 31 березня	
	2020 року	2019 року
	(у мільйонах гривень)	
Заробітна плата персоналу	387	344
Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та внески до недержавних пенсійних фондів	88	77
Матеріальна допомога та інші соціальні виплати	1	2
Інші	1	3
Усього витрат на утримання персоналу	477	426

19 Адміністративно-господарські та інші витрати

	За період, що закінчився 31 березня	
	2020 року	2019 року
	(у мільйонах гривень)	
Консультаційні та юридичні послуги	1	15
Амортизаційні відрахування	47	55
Експлуатаційні та господарські витрати	33	39
Витрати на утримання необоротних матеріальних та нематеріальних активів	25	24
Податки, збори та обов'язкові платежі	5	8
Витрати на службові відрядження	4	4
Витрати на послуги та обслуговування телекомунікацій	2	4
Витрати Банкнотно-монетного двору, що не включаються до собівартості продукції	72	102
Інші	20	15
Усього адміністративно-господарських та інших витрат	209	266

Сума амортизації за I квартал 2020 року не включає амортизацію в сумі 42 мільйони гривень (за I квартал 2019 року – 56 мільйонів гривень), що нарахована на основні засоби, які використовуються для виготовлення банкнотного паперу, банкнот, монет та іншої продукції. Ця частина амортизації включається до витрат,

пов'язаних із виготовленням банкнот, монет та іншої продукції.

До інших витрат віднесено вартість реалізації послуг очисних споруд Фабрики банкнотного паперу, виплати членам Ради Національного банку тощо.

20 Умовні зобов'язання, зобов'язання з надання кредитів і похідні фінансові інструменти

Зобов'язання з капітальних вкладень

Станом на 31 березня 2020 року Національний банк мав зобов'язання з капітальних вкладень, які стосувалися придбання, будівництва та поліпшення основних засобів і нематеріальних активів, на загальну суму 207 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2019 року – 175 мільйонів гривень).

Зобов'язання з надання кредитів

Станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року Національний банк мав зобов'язання з кредитування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у межах відкритої відкритої відновлюваної кредитної лінії на загальну суму 2 000 мільйонів гривень.

Похідні фінансові інструменти

Відповідно до Угоди про управління інвестиціями та надання консультативних послуг між Міжнародним банком реконструкції та розвитку і Національним банком із жовтня 2013 року здійснюються операції з ф'ючерсами для регулювання процентного ризику.

Станом на 31 березня 2020 року Національний банк мав 939 довгих біржових процентних ф'ючерсних контрактів із терміном виконання в червні 2020 року, умовна вартість яких становить 3 359 мільйонів гривень, або 120 мільйонів доларів США, та 90 коротких біржових процентних ф'ючерсних контрактів із термінами виконання з червня 2020 року до грудня 2020 року,

умовна вартість яких становить 629 мільйонів гривень, або 22 мільйони доларів США (станом на 31 грудня 2019 року – 269 довгих біржових процентних ф'ючерсних контрактів із терміном виконання в березні 2020 року, умовна вартість яких становить 1 373 мільйони гривень, або 58 мільйонів доларів США, та 90 коротких біржових процентних ф'ючерсних контрактів із термінами виконання з червня 2020 року до грудня 2020 року, умовна вартість яких становить 524 мільйони гривень, або 22 мільйони доларів США). Кошти для розрахунків за ф'ючерсними операціями в сумі 25 мільйонів гривень (у 2019 році – 8 мільйонів гривень) оцінено за справедливою вартістю та включено до складу коштів і депозитів в іноземній валюті (примітка 5).

Судові процедури

До Національного банку під час його діяльності пред'являються певні претензії і позови. Станом на 31 березня 2020 року і 31 грудня 2019 року за судовими позовами, за якими Національний банк оцінює ймовірність настання можливих збитків невисокою, зобов'язання не створювалося.

За позовами, за якими Національний банк оцінює ймовірність настання можливих збитків високою, визнане відповідне забезпечення, яке станом на 31 березня 2020 року становить 226 мільйонів гривень (на 31 грудня 2019 року – 131 мільйон гривень).

21 Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань

Національний банк визначає справедливу вартість фінансових активів і зобов'язань, використовуючи ринкову інформацію (за її наявності) і відповідні методики оцінки. Проте для тлумачення ринкової інформації з метою визначення розрахункової справедливої вартості неодмінно потрібне професійне судження.

Фінансові активи та зобов'язання за справедливою вартістю.

До фінансових інструментів за справедливою вартістю належать цінні папери нерезидентів, похідні фінансові інструменти.

Справедлива вартість цінних паперів нерезидентів визначається на підставі котирувань на активному ринку (вхідні дані 1-го рівня) або інших котирувань (консенсусна ціна тощо) з торгово-інформаційних систем, які можна спостерігати на активному ринку (вхідні дані 2-го рівня) або, якщо немає інформації про котирування, на підставі дисконтованих грошових потоків та вхідних даних 3-го рівня (дохідність цінних паперів під час їх первинного розміщення емітентом та припущення щодо незмінності цієї дохідності до дати погашення відповідних цінних паперів, ураховуючи короткі строки до погашення).

Справедлива вартість похідних фінансових інструментів визначається на підставі котирувань на активному ринку (вхідні дані 1-го рівня).

Фінансові активи та зобов'язання за амортизованою собівартістю.

Національний банк визначив, що справедлива вартість певних фінансових активів і зобов'язань за амортизованою собівартістю суттєво не відрізняється від їх балансової вартості для цілей розкриття справедливої вартості. До цих фінансових активів і зобов'язань належать кошти і депозити в іноземній валюті, авуари в СПЗ та внески в рахунок квоти МВФ, інші фінансові активи, банкноти і монети в обігу, кошти банків, кошти державних та інших установ, депозитні сертифікати Національного банку та зобов'язання перед МВФ, інші фінансові зобов'язання.

До фінансових інструментів за амортизованою собівартістю, справедлива вартість яких може суттєво відрізнятися від їх балансової вартості, належать цінні папери України, внутрішній державний борг у національній валюті, кредити банкам та іншим позичальникам. Усі ці фінансові інструменти не мають активного ринку.

Справедливу вартість тих фінансових активів і зобов'язань, для яких немає активного ринку, Національний банк розраховує для розкриття в консолідованій фінансовій звітності за методом дисконтування грошових потоків. Зазначена модель ураховує майбутні процентні платежі та погашення основної суми заборгованості, строки погашення та ставку дисконтування.

Справедливу вартість цінних паперів України Національний банк визначає на підставі:

для довгострокових інфляційних державних облігацій – вхідних даних 2-го рівня (спот-ставок, розрахованих на основі кривої безкупонної дохідності, яка побудована за даними фактично укладених та виконаних договорів з ОВДП із застосуванням параметричної моделі Свенссона, та фактичних значень індексу споживчих цін за місячний період до попереднього місяця з березня 2019 року до лютого 2020 року) та 3-го рівня (консенсусний прогноз значень індексу споживчих цін на наступні п'ять років зі щомісячного видання FOCUSECONOMICS за березень 2020 року та цільові значення індексу споживчих цін, визначені Національним банком на період з 6-го до 30-го року);

для інших державних облігацій України – вхідних даних 2-го рівня (спот-ставок, розрахованих на основі кривої безкупонної дохідності, яка побудована за даними фактично укладених та виконаних договорів з ОВДП із застосуванням параметричної моделі Свенссона);

для облігацій інших державних установ – вхідних даних 2-го рівня (спот-ставок, розрахованих на основі кривої безкупонної дохідності, яка побудована за даними фактично укладених та виконаних договорів з ОВДП із застосуванням параметричної моделі Свенссона) та 3-го рівня (премії за ризик цінних паперів порівняно з ризиком ОВДП, яка визначена з використанням експертних суджень на рівні 2 097 базисних пунктів, що враховує наявність гарантій Уряду для цих цінних паперів).

Як ставка дисконтування для визначення справедливої вартості внутрішнього державного боргу в національній валюті використовується середньозважена ставка Національного банку за всіма інструментами рефінансування (вхідні дані 3-го рівня).

Як ставка дисконтування для визначення справедливої вартості кредитів, наданих банкам та іншим позичальникам, використовується ринкова ставка (облікова ставка Національного банку) плюс 1,5% на дату розрахунку (вхідні дані 3-го рівня).

Використані ставки дисконтування були такими:

	На 31 березня 2020 року	На 31 грудня 2019 року
	Ставка дисконтування, у % річних	Ставка дисконтування, у % річних
Цінні папери України в національній валюті:		
облігації внутрішньої державної позики	7,51–20,09	7,43–13,01
облігації інших державних установ	48,23	28,91
Внутрішній державний борг у національній валюті (1994–1996 роки)	11,41	14,51
Кредити банкам та іншим позичальникам у національній валюті	11,5	15,0

У наведеній нижче таблиці подано балансову вартість та оцінку справедливої вартості фінансових активів, які не відображаються в проміжному скороченому консолідованому звіті про фінансовий стан Національного банку за їх справедливою вартістю:

	На 31 березня 2020 року		На 31 грудня 2019 року	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
(у мільйонах гривень)				
Цінні папери України в національній валюті:				
облігації внутрішньої державної позики	334 129	271 493	345 440	332 362
облігації інших державних установ	804	807	764	824
Усього цінних паперів України, які не відображаються за справедливою вартістю	334 933	272 300	346 204	333 186
Внутрішній державний борг	1 705	1 487	1 727	1 307
Кредити банкам та іншим позичальникам	13 583	13 586	13 843	14 068

Беручи до уваги, що розрахунки оціночної справедливої вартості ґрунтуються на певних припущеннях, слід урахувати те, що надана інформація може не повністю відображати вартість, яка може бути реалізована.

Справедлива вартість фінансових інструментів за рівнями її оцінки розподілялася таким чином:

	На 31 березня 2020 року			На 31 грудня 2019 року		
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3
(у мільйонах гривень)						
Активи, які оцінені за справедливою вартістю:						
Кошти та депозити в іноземній валюті (ф'ючерси)	25	–	–	8	–	–
Цінні папери нерезидентів, які обліковуються за справедливою вартістю	483 940	66 722	28 803	429 937	41 642	33 400
Цінні папери України за справедливою вартістю:						
в іноземній валюті						
державні деривативи	892	–	–	987	–	–
Активи, справедлива вартість яких розкривається:						
Цінні папери України						
в національній валюті:						
облігації внутрішньої державної позики	–	151 510	119 983	–	199 209	133 153
облігації інших державних установ	–	–	807	–	–	824
Внутрішній державний борг	–	–	1 487	–	–	1 307
Кредити банкам та іншим позичальникам	–	–	13 586	–	–	14 068

У I кварталі 2020 року не відбувалося суттєвих переведень фінансових інструментів між 1-м і 2-м рівнями оцінки справедливої вартості, а також не відбувалося переведень фінансових інструментів до 3-го рівня оцінки справедливої вартості або з нього.

Довгострокові інфляційні ОВДП, справедлива вартість яких розкривається, включені до 3-го рівня оцінки справедливої вартості.

Зміну справедливої вартості цінних паперів нерезидентів, що оцінюються на дату звітності за справедливою вартістю та включені до 3-го рівня оцінки справедливої вартості, представлено таким чином:

Справедлива вартість цінних паперів нерезидентів, які оцінені за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках та віднесені до 3-го рівня оцінки (у мільйонах гривень)	
Цінні папери нерезидентів станом на 31 грудня 2018 року	40 307
Доходи/(витрати)	(6 113)
Придбані цінні папери нерезидентів	37 364
Погашені цінні папери нерезидентів	(38 158)
Продані цінні папери нерезидентів	–
Цінні папери нерезидентів станом на 31 грудня 2019 року	33 400
Доходи/(витрати)	3 773
Придбані цінні папери нерезидентів	2 442
Погашені цінні папери нерезидентів	(10 812)
Продані цінні папери нерезидентів	–
Цінні папери нерезидентів станом на 31 березня 2020 року	28 803

Середньозважена модифікована дюрація за фінансовими активами за справедливою вартістю, що належать до 3-го рівня ієрархії справедливої вартості (крім інструментів капіталу за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках), становить 0,30 станом на 31 березня 2020 року (0,36 – станом на 31 грудня 2019 року). Збільшення ставок дохідності, що були використані для визначення справедливої вартості таких фінансових активів станом на 31 березня 2020 року (вхідні дані 3-го рівня), на

1 базисний пункт призведе до зменшення справедливої вартості відповідних активів на 86 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2019 року – 121 мільйон гривень), а зменшення цих ставок дохідності на 1 базисний пункт – до збільшення справедливої вартості активів на 86 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2019 року – 121 мільйон гривень).

22 Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Відповідно до МСФЗ 9 “Фінансові інструменти” Національний банк відносить свої фінансові активи до таких категорій: за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках та амортизованою собівартістю.

Усі фінансові зобов'язання Національного банку відображаються за амортизованою собівартістю.

Станом на 31 березня 2020 року фінансові активи розподілялися за категоріями оцінки таким чином:

	Активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках	Активи за амортизованою собівартістю	Усього
(у мільйонах гривень)			
Фінансові активи			
Кошти та депозити в іноземній валюті	25	88 845	88 870
Цінні папери нерезидентів	579 465	–	579 465
Авуари в СПЗ	–	211	211
Цінні папери України	892	334 933	335 825
Кредити банкам та іншим позичальникам	–	13 583	13 583
Внутрішній державний борг	–	1 705	1 705
Внески в рахунок квоти МВФ	–	77 048	77 048
Інші фінансові активи	5	10 322	10 327
Усього фінансових активів	580 387	526 647	1 107 034

Станом на 31 грудня 2019 року фінансові активи розподілялися за категоріями оцінки таким чином:

	Активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках	Активи за амортизованою собівартістю	Усього
(у мільйонах гривень)			
Фінансові активи			
Кошти та депозити в іноземній валюті	8	89 512	89 520
Цінні папери нерезидентів	504 979	–	504 979
Авуари в СПЗ	–	234	234
Цінні папери України	987	346 204	347 191
Кредити банкам та іншим позичальникам	–	13 843	13 843
Внутрішній державний борг	–	1 727	1 727
Внески в рахунок квоти МВФ	–	65 894	65 894
Інші фінансові активи	8	228	236
Усього фінансових активів	505 982	517 642	1 023 624

23 Операції зі зв'язаними сторонами

Для складання цієї консолідованої фінансової звітності сторони вважаються зв'язаними, якщо вони перебувають під спільним контролем або якщо одна з них має змогу контролювати іншу чи може мати суттєвий вплив на іншу сторону під час прийняття фінансових та управлінських рішень, як зазначено в МСБО 24 "Розкриття інформації

про зв'язані сторони". Під час розгляду всіх відносин, що можуть виникати між зв'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі. До зв'язаних сторін Національного банку належать Уряд, організації, які перебувають під контролем держави, провідний управлінський персонал тощо.

Національний банк під час своєї діяльності здійснює операції зі зв'язаними сторонами. Нижче зазначено залишки за цими операціями станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року:

	Примітки	На 31 березня 2020 року			На 31 грудня 2019 року		
		Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони	Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
							(у мільйонах гривень)
Цінні папери України	8	335 825	–	–	347 191	–	–
Кредити банкам та іншим позичальникам		6 645	–	–	11 989	–	–
Резерв під кредити банкам та іншим позичальникам		(4 116)	–	–	(4 346)	–	–
Внутрішній державний борг		1 705	–	–	1 727	–	–
Інші активи		6 154	31	–	49	30	–
Кошти банків		35 234	–	–	51 564	–	–
Кошти державних та інших установ	12	56 502	52	1	36 278	108	3
Кошти Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	12	878	–	–	2 498	–	–
Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до бюджету	15	42 722	–	–	42 722	–	–
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком		43 553	–	–	56 185	–	–
Інші зобов'язання		6	–	–	5	–	–

До інших зв'язаних сторін включено залишки на рахунку Корпоративного недержавного пенсійного фонду Національного банку.

Умови зазначених вище операцій були такими:

за довгостроковими кредитами державним банкам (які включено до кредитів банкам та іншим позичальникам у наведеній вище таблиці) станом на 31 березня 2020 року встановлена процентна ставка 14,25% річних (станом на 31 грудня 2019 року – від 14,25% до 16,00% річних);

за коштами державних та інших установ станом на 31 березня 2020 року та 31 грудня 2019 року відсотки не нараховувалися;

за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 березня 2020 року встановлена процентна ставка 8,79% (станом на 31 грудня 2019 року – 9,53%);

за залишками коштів обов'язкових резервів, що перераховані державними банками на кореспондентський рахунок у Національному банку (які включено до коштів банків у наведеній вище таблиці), відсотки не нараховуються (станом на 31 грудня 2019 року за залишками коштів обов'язкових резервів, що перераховані державними банками на кореспондентський рахунок у Національному банку відсотки не нараховувалися) (примітка 11).

Умови операцій із внутрішнім державним боргом та цінними паперами України розкрито у відповідних примітках.

У наведеній нижче таблиці зазначено статті доходів і витрат за операціями зі зв'язаними сторонами:

	За період, що закінчився 31 березня 2020 року			За період, що закінчився 31 березня 2019 року		
	Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони	Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
	(у мільйонах гривень)					
Процентні доходи	5 820	–	–	10 243	–	–
Процентні витрати	(1 863)	–	–	(371)	–	–
Комісійні доходи	30	–	–	25	–	–
Інші доходи	45	2	–	148	6	–
Витрати на утримання персоналу	–	–	(11)	–	–	(8)
Інші витрати	(226)	–	(9)	(58)	–	(8)
Чисте зменшення резервів	229	–	–	25	–	–

Відповідно до Закону України “Про Національний банк України” послуги для Державного казначейства України надаються Національним банком безоплатно.

У I кварталі 2020 року короткострокові виплати (заробітна плата) провідному управлінському персоналу становили 10,58 мільйона гривень, у тому числі винагорода членам Ради Національного банку становила 3,68 мільйона

гривень (у I кварталі 2019 року короткострокові виплати (заробітна плата) провідному управлінському персоналу становили 8,28 мільйона гривень, у тому числі винагорода членам Ради Національного банку становила 2,88 мільйона гривень). Сальдо заборгованості за виданими управлінському персоналу кредитами станом на 31 березня 2020 року та станом на 31 березня 2019 року відсутнє.

24 Події, що відбулися після звітної дати

У квітні 2020 року Національний банк перерахував до Державного бюджету України частину прибутку до розподілу у сумі 42 722 мільйони гривень.

01 червня 2020 року
м. Київ, Україна